

Imperiýanyň goşunlary

Category: Kitapcy, Publisistika, Sözler

написано kitapcy | 26 января, 2025

Imperiýanyň goşunlary IMPERIÝANYŇ GOŞUNLARY

Illýustrasiýa: Olivier Ploux / «Voxeurop»

Umuman alanda sebitde bolup geçýän zatlar adamy begendirmän duranok, o diýenem erbet däl.

Dünýäniň hemme ýerinde bu öñki we täze imperiyalar köplüğiniň asyrlaryň dowamynда elden giderenleriniň bir bölegini yzyna gaýdyp almaga synanyşyandygyny görüp bilersiňiz.

Isläniňiziň adyny tutaýyň: Türkiye we Osmanly imperiyasy şu ýerde. Eýran we Persiýa şu ýerde.

«Hmeýmim» hem Russiýanyň we patyşalarynyň Ortaýer deñzinde hyály bar.

Kyn görmäň-de meni yzarlaň: Şeýle-de harby-deñiz güýçleri, uçar gämileri ws ýadro suwastylary bilen amerikan güýjüniň öñbaşylyk edýän Angliýa, Fransiýa, Germaniýa bar.

Geçen asyry köcelerde kolonializmiň we imperializmiň ýykylmagyny talap edip geçirdik. Indem bularyň gaýdyp gelmegini talap edýärис.

Jawaharlal Nerunyň ölümünüň üstünden altmyş ýyl geçdi. Hindistan häzirem hemmetaraplaýyn oňa borçly. Çünkü kolonializmiň kowulmagyndan has wajyby onuň guran alternatiw döwlet yzagalak we ilkidurmuş adam toparlarynyň guran jebisligidi.

Arap gapysyndan öñki döwürlerine gaýdyp gelmäge synanyşýan imperiyalar gaýdyp geljek zadyň ýokdugyny görýärler.

Garyp halklar garyplygyň we men-menligiň batgasyna batdylar. Hiç bir ulgamda agzalmaga mynasyp ýeke maksatnama ýok.

Ýoldaş Gassan Şerbiliň Saddam Hüseýiniň giýewsi bilen geçiren gürründeşliklerinde giýewi we BAAS partiýasynyň başlygy Fuat el-Rikabiniň şol gün Saddama şeýle diýendigini aýdýar:

«- Abdylkerim Kasym gowy adam, ýöne partiýa onuň öldürilmegini makul bildi».

Şol günler Arap dünýäsinde şuňa meňzeş birtopar partiýa kararlary kabul edilipdi we «Wah, gowy adamdygy dogry... Ýone öldürilmeli bolýar-da» diýlipdi.

Şeýle adamlar elmydama ýoldaşlardan düzlen suzlarda jogapkärçilige çekilipdi.

Arap dünýäsindäki hiç bir žurnalist kärdeşimiň «Şarkul-Awsat» gazetiniň baş redaktorynyň ýarym asyrlap geçirisi ýaly köp syýasy gürründeşlik geçirrendigini pikir edemok. Bu kolleksiýa ajaýyp dokumental gollanma bolup hyzmat edýär.

Baş redaktoryň Liwan urşy barada aýdýan gürründeşliklerimiň birinde Eli Hobeýka ýoldaşy Samir Jaja üçin «mahaşiyé» talap edendigini aýdýardı. Munuň özi uşsuylaryň naşyja dilinde uly partlama diýmegi aňladýar.

Hobeýka beýtmedi, ýöne ýahtasyny partlarmaga gönükdirilen şowsuz synanyşygyň yzyndan awtoulagyna gurnalan bombaly hüjümde aradan çykdy.

Düşünje aralyk köcelerde ösmeýär. Ýaradylyş ýa-da döwlet hem şeýle.

Şindi akyldarlaryň, giň gözyetimli, akyllı adamlaryň döwri. Düşunişme dili – serserileriň sözleri...

Semir ATAULLAH,
Liwanly žurnalist.

Çarşenbe, 04.12.2024 ý. Publisistika